

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Blok 3a:

Praxe mezinárodní právní pomoci

Zdeněk Kapitán

MVV794K: Praxe MPSaO

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Doporučené internetové zdroje

- Ministerstvo spravedlnosti:
<http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33> - sekce Mezinárodní agenda
- Evropská unie
http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_cs.htm
- Rada Evropy
http://www.coe.int/t/DGHL/COOPERATION/CAPACITYBUILDING/default_en.asp
- Haagská konference MPS
http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.listing

Právní pomoc

- definice: právní pomoc je součinnost mezi orgány různých států při realizaci a ochraně soukromoprávních poměrů s mezinárodním prvkem (zpravidla v soudním řízení)
- typy
 - **aktivní** (dožádaná, modrá), dožádaný orgán je v tuzemsku - předmět právní pomoci je v tuzemsku, proto je tuzemský orgán justiční spolupráce aktivní na základě žádosti cizozemského orgánu
 - **pasivní** (dožádující, červená), v tuzemsku je dožádující orgán - předmět právní pomoci je v cizině, proto je tuzemský orgán justiční spolupráce pasivní a aktivitu vyvíjí orgán cizozemský

Metodologie

1. Definovat problém - co chci:
 - a) doručení
 - b) provedení důkazu
 - c) informaci o jiném právu
2. Určit stát, kterého se problém týká
3. Najít prameny právní regulace, které odpovídají parametrům 1 a 2.
4. Vyřešit konflikt pramenů.
5. Začít podle pramenů postupovat.

Prameny

■ obecně normativní

1. prameny sekundárního práva EU
2. dvoustranné úmluvy
3. mnohostranné úmluvy
4. ZMPS

■ interně normativní

Instrukce Ministerstva spravedlnosti č. j. 59/2010-MOC-J, kterou se upravuje postup justičních orgánů ve styku s cizinou ve věcech občanskoprávních a obchodněprávních, ve znění instrukce č. j. 85/2011-MOC-J

Formy styků

1. **přímý styk** - tuzemský subjekt se stýká přímo se zahraničním subjektem
2. **konzulární styk** buď prostřednictvím cizích zastupitelských úřadů v Česku, nebo prostřednictvím českých zastupitelských úřadů v cizině; orgán je dožadován prostřednictvím MZV
3. **styk prostřednictvím ústředních orgánů** (styk podle haagských úmluv, úmluvy Rady Evropy a podle nástrojů unijního práva)
4. **styk prostřednictvím ministerstva spravedlnosti** (tzv. **diplomatický styk**, při němž se postupuje podle ZMPS)
5. **styk podle dvoustranných smluv** - zpravidla stanoví specifika a velmi často není úprava komplexní

Jednotlivé formy styku se často vzájemně kombinují (nikoliv vylučují)

Dožádání a jeho vyřizování

■ forma dožádání

- kvalitní papír, strojopis, čitelnost
- nepoužívat zkratky
- ochrana zájmů České republiky a dodržovat soulad s veřejným pořádkem
- překlad pevně spojit s textem
- tlumočnick

■ vyřízení

- postupovat se má rychle, přesto se za standardní dobu považují měsíce
- urgence prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti

Dokazování

- v EU (mimo Dánsko) se postupuje dle nařízení o dokazování, tj. dle nařízení Rady (ES) č. 1206/2001, zefektivnění procedur podle haagské Úmluvy o civilním řízení (1954) a haagské Úmluvy o provádění důkazů v cizině ve věcech občanských nebo obchodních (1970)
- stanovení lhůty pro vyřízení 90 dnů (nedodrží se)
- ústředním orgánem je Ministerstvo spravedlnosti; dožadující a dožádaný soud spolu komunikují přímo
- při dokazování se postupuje podle vnitrostátního procesního práva
- možnost přítomnosti soudního úředníka při provádění úkonu dožádání
- možnost tzv. přímého dokazování, pokud s tím souhlasí dožádaný stát a pokud takové dokazování lze provést bez donucení

Doručování

- v EU (Dánsko pravidla nařízení rovněž provedlo) se postupuje dle nařízení o doručování, tj. dle nařízení Rady (ES) č. 1393/2007, to je prostředkem zefektivnění procedur podle haagské Úmluvou o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních (1965)
- způsoby doručování:
 - prostřednictvím odesílajících a přijímacích subjektů (zpravidla soudy)
 - zasílání konzulární nebo diplomatickou cestou (obecně připuštěno)
 - prostřednictvím poštovních služeb (je obecně přípustné s doručenkou)
 - přímým doručením (Českou vyloučilo)
- platí priorita nařízení; přípustné jsou notifikované dvoustranné či vícestranné mezinárodní smlouvy, které zefektivňují systém v intencích nařízení (viz česká notifikace - SK, PL, HU, DE)

Informace o cizím právu

- základem je § 23 ZMPS
 - a) s cizím právem určeným podle ZMPS se zachází jako s vlastním pod výhradou nutně použitelných norem, cizí právo se zjišťuje ex officio
 - b) za účelem zjištění obsahu cizího práva si lze vyžádat vyjádření Ministerstva spravedlnosti
 - c) pokud se nepodaří v přiměřené době cizí právo zjistit nebo je-li to nemožné, použije se české právo
- v rámci Rady Evropy byla sjednána Evropská úmluva o poskytování informací o cizím právu (publikována v č. 221/1998 Sb.), aktuální seznam smluvních států je dostupný na <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=062&CM=8&DF=11/11/2014&CL=ENG>
- neexistuje společný unijní nástroj poskytování informací o cizím právu; v některých právních nástrojích však lze nepřímě dohledat v některých kompetencích ústředních orgánů (viz např. čl. 55 nařízení Brusel IIa)

Bezplatné poskytnutí právní pomoci - režimy

- režim EU
 - týká se vzájemných vztahů mezi členskými státy vyjma Dánska
 - režim ústředních orgánů (viz další slide)
- režim Štrasburské úmluvy
 - týká se vzájemných vztahů mezi smluvními státy této mezinárodní smlouvy
 - režim ústředních orgánů (viz další slide)
- režim dvoustranných smluv o právní pomoci
 - řídí se těmito mezinárodními smlouvami, zpravidla proklamace národního režimu
- stav bezesmluvní reciprocity
 - neexistují žádná pravidla právní pomoci; je tedy třeba dodržet výlučně pravidla přijímající země a vystupovat z pohledu tamějšího práva

Bezplatné poskytnutí právní pomoci - postupy

- režim EU
 - založen na směrnici Rady 2003/8/EC o usnadnění přístupu ke spravedlnosti v přeshraničních sporech stanovením minimálních společných pravidel pro právní pomoc v takovýchto sporech, která je v Česku implementována zákonem č. 629/2004 Sb.
 - dva postupy
 - a) podání žádosti do ciziny prostřednictvím ústředního orgánu dožadujícího státu a jeho předání k posouzení prostřednictvím ústředního orgánu dožádaného státu
 - b) možnost „cizince“ podat žádost přímo příslušnému soudu v tuzemsku
- režim Štrasburské úmluvy
 - založen na Evropské úmluvě o předávání žádostí o právní pomoc (publikována v č. 110/2000 Sb. m. s.)
 - zakotvuje proceduru podle písm. a), nikoliv podle písm. b)
- podstatou je zajištění bezplatné právní pomoci v (1) přeshraničních (2) civilních věcech pro (3) fyzické osoby v (4) odůvodněných případech
- využívají se formuláře ...

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Hezký zbytek dne.